

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punctum Difficult. 1. Proponuntur hæc motiva.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

maiores esse evidentiâ principii etiam lumine naturæ noti: nam rudes negant illa interdum, ex non penetratis terminis: negantque v. g. Totum esse majus sua parte, si comparent caudam gliris, cum residuo ejus corpore. Illa ergo convictio, si quæ major est, tenet se à parte subjecti; quam non negamus; nec tamen inde sequitur majorem esse evidentiâ moralem Indiarum, quas præsumitur neminem negare; licet forte dentur rudes qui illas negent, quousque v. g. apprehendunt debere illos cadere ad cælum, si nobis oppositi pedibus ambulant. Rursus in præsentî condistinguenda sunt duo. Primò. Evidentiâ motivorum credibilitatis. Secundò. Applicatio istius evidentiæ ad hoc in particulari Mysterium fidei; Isti præcipuè Hæretici, qui post fidem semel susceptam negant eandem; non negant esse evidentiâ motiva credibilitatis, nec negant fidem Christianam miraculis v. g. & Martyrio crevisse; sed tantum negant illa huic in particulari applicari posse: quæ illorum negatio augeatur obscuritate revelationis, augeatur passione, & depravato animo qualis passio non movet ad negandas Indias; præcipuè autem cum sub sensum cadere possit; An sint Indiæ, volenti illud pergere; non cadunt autem sub sensum prædicta Martyria vel miracula; hinc ex parte subjecti, citius negari possunt motiva credibilitatis, quàm Indiæ, non ex parte objecti.

DICES Secundò Cum eodem. Quantumvis fideles, dum fideles sunt, parati sint ad negandum potiùs Indias quàm fidem; hoc tamen provenit ex pia affectione & imperio voluntatis, captivantis intellectum in obsequium fidei, quo imperio cessante, intellectus sibi relictus, faciliùs posset dubitare de rebus fidei, quàm de existentia Indiarum.

RESPONDERI potest ex dictis. Quod hic agatur præcisè de solis motivis credibilitatis & eorum evidentiâ, ad quod non indigemus piâ affectione; sed hæc sequitur post assensum evidentiæ motivorum, & requiritur non nisi ad judicium de objecto fidei. Sed quidquid sit de hoc. Negamus quòd secundum exigentiam meritorum objecti, quod est evidentiâ motivorum credibilitatis, non debeat esse homo paratus potiùs discredere Indiis, quàm non assentiri illis motivis; licet oppositum contingat ex aliquo accidendi.

DICES Tertiò. Quamvis major evidentiâ de Indiis habeatur, quàm de rebus fidei, hoc tamen non oritur ex eo, quòd fundamenta nostræ fidei minora sint: sunt enim multò majora, scilicet veracitas & testificatio Divina. Sed ex eo, quòd minùs clarè nobis proponantur, quàm fundamenta ad credendum existentiam Indiæ.

RESPONDETUR. Hoc argumentum confundere evidentiâ motivorum credibilitatis, assensumque illis cum assensu fidei: nam assensus

motivorum credibilitatis, non innititur veracitati Divinæ & testimonio; probasse autem debuerat, magis convictivæ esse rationes, quæ suadent existentiam Indiarum, quàm sint rationes, quæ suadent motiva credibilitatis esse evidentiâ. Asserta autem procedunt de assensu ob evidentiâ motivorum credibilitatis, illismet ipsis præbito, quamvis relatè ad revelationem: non verò de assensu præbito ipsi revelationi. Interest autem hoc inter assensum de existentia Indiæ, & inter assensum de revelatione, quod idem omnino motivum, quod est mihi evidens, & sit motivum assentiendi existentia Indiarum, & sit motivum assensus exhibendi, ipsi illi evidentiæ. Jam autem in assensu fidei motivum assentiendi non est illud quod est nobis evidens: nempe motiva credibilitatis; sed dictio Dei in evidens. Hinc fit ut comparando duos illos processus assentiendi Indiis scilicet & objecto fidei, semper assensus objecto fidei, tandem definit in obscuritatem, non verò assensus Indiarum: præsumpta enim evidentiâ physica & ocularis, quam unusquisque potest habere de existentia Indiarum habentque illam tot alii, communicant evidentiâ assensui, de existentia Indiarum.

DIFFICULTAS II.

De ipsis motivis credibilitatis.

CONSULE de hac materia Tannerum, & ante illum Valent. hic q. 1. p. 4. brevius habet Lugo d. 5. S. 4. Amicus d. 3. S. 2. Pont. d. 28. n. 40. sed diffusissimè & enodatè Bosius, de signis Ecclesiæ. Perfringo aliquo.

Punctum Difficultatis I.

Proponuntur hæc motiva.

I. INcredibile est quòd DEUS ita sit suæ gloriæ incurius, & tantus desertor animarum, quin habeat saltem aliquam collectionem hominum rectè de Deo sentientium, & rectè de illo docentium, quæ non alia est nisi Christiana; perpende enim varia absurda in institutis, moribus, qualitatibus, Ethnicismi, Mahometanismi, Hæreticismi; de quorum ultimè hoc addi potest ostendendo solam Ecclesiam Catholicam esse classem rectè de Deo sentientium, & docentium. Cum constet per Evangelium fidem Christi non defecturam fuisse; antequam Hæresiarum primi inciperent, quod regnum, quem Episcopatum, suæ professionis, præfuisse ostendere potuerunt: quod norat novam illos fidem adeoque non Christi induxisse; nec possunt provocare ad occultè credentes: qui enim illi præfuerunt Hæresiarum, & non primum ab illis

illis perverſi ſunt ? & tamen fides CHRISTI temporibus, ad conſummationem ſeculi durat; & ſi nunc poteſt provocari ad Eccleſiam viſibilem v. g. Lutheranorum, ante non poterat ad illam provocari, jam alia eſt, & mutata Eccleſia, facta ex inviſibili viſibiliſ, aut figmentum eſt, fuiſſe illam ante doctrinam v. g. Lutheri, ſolumque id excogitatum ad defendendum errorem, quod non novam fidem inchoavit. Eo recidit illud. Poguslaus Leſzizynski Theſaurarius poſt Procancellarius Regni, olim Hæreticus, adierat templum ſuæ ſectæ, advertit in arcu fornicem ſuſtentante (primi ut ajunt chori) multum pulveris, quaerit cur hic pulvis non ſubmovetur? deturpat locum? Et ecce ſubmuſſitavit Catholicus Senex; antiquior eſt iſte pulvis, quam ſit hæreſis quæ iſtud templum modo poſſidet. Inde illi prima injecta cogitatio mutandi ſectam, in fidem Catholicam.

II. Tota dignitas naturæ rationalis creatæ, ſtat intellectione alta, & probis volitionibus, tanquam principiis rectè agendi; quæ pars mundi ita habet cogitationes altas de Deo, ac Catholica Eccleſia? expende quid non docet de Trinitate, Incarnatione, Euchariftia, Juſtificatione; ad quæ intellectus nullus ſuapte natura pertingere poteſt: quod ipſum oſtendit hanc collectionem ſpecialiter à Deo illuminari; & ſi tanta alii de Deo cogitant atque nos, proponant illa. Cùmque tot ſæculis contra tot articulos inſtiterint oppoſiti, nullus unquam convulſus, nullus ea propter limitatus, cujus oppoſitum in ſectis eſt. Quod attinet ad dogmata practica, tantæ ſunt excellentiæ prout ab Evangelio proponuntur, & prout leguntur in affectibus ſs. in fundatis Evangelio, ut ſtupeat homo ea omnia expendens. Legantur affectus Chryſoſt. Auguſt. Bernardi, Bonav. & non paucorum ex Recentioribus; quod notat Deum eſſe cum hac Eccleſia, illique præſidere ſanctis ſuis illuminationibus & inspirationibus: quid ſimile in libris Ethnorum, Alcorano. Hæreticis Scriptis. Unde & Andreas Przyemſhi olim Hæreticus poſtea Catholicus & Caſtellanus Culmenſis, dicebat ſe, hoc, per motum, motivo credibilitatis, quia poſtquam omnium ſectarum præcipuos evolviſſet Auctores, & poſtea Catholicos, advertit ſemper ſectarios aliquid derogare Deo, ſolam Catholicam Eccleſiam plus præ aliis tribuere.

III. Sumus tam diſſiti locis, moribus & affectibus, omnes concordamus in articulis. Et ſi dicant oppoſiti ſe concordare in articulis principalibus; in hoc ipſo diſcrepabunt, quinam ſunt principales: & ſi articuli fidei ſunt, omnes principales ſunt: quia omnium dignificativa veritas prima. Cùmque decernit Eccleſia aliquid eſſe de novo explicite credendum, tanto conſenſu obediunt, tantæ doctrinæ viri: & ſi qui diſobediant, longè ſunt inferiores. Numquid enim

enim Pelagio non fuit doctior Auguſtinus? Luthero tot alii Doctores? Comparantur libri eorum inter ſe, ſubtilitas tractandi: quæ omnia notant Deum curare partes huius Eccleſie. Imò cùm primum Hæreſiarchæ magno patrum multos traherent, ſenſim deſecerunt, ut ſcitur ex numero Hæreſum. Fides autem Catholica ſemper manſit; & ſi ab initio ſectis adhærebatur fervide, facile id fuit, quia ordinariè lantates inducebant.

IV. Quod unquam regnum crevit per hoc quod deleteretur & vinceretur? niſi Deus miraculoſè illud propaget & ſerveat; quod ipſum eſt ſignum morale, Deum ſtare ab hac Eccleſia. Id noſtræ convenit, in qua ipſorum Martyrum numerantur undecim milliones ex Chronologia Eccleſiaſtica. Accipimusque per historias & relationes ipſorum etiam Hæreticorum, noſtrates in Indiis pro fide mori, itemque inter Hæreticos & quidem tanto numero, & tanta ſucceſſione, quod Hæretici de ſuis, ne per ſigmenta quidem audent recenſere.

V. Magnificencia interna & externa Eccleſiæ. Quod attinet ad magnificenciam externam. Scimus in Scriptura & in lege Moſis quantâ magnificenciam res Divinæ tractatæ in templo Salomonis, & quanti pretii fuit caſula ſacerdotis ad tempora Moſi fabricata; hanc ipſam magnificenciam, Deo ipſo, volente & diſtante. Quæ autem magnificencia Eccleſiæ Romanæ, non ſolùm Romæ, ſed & in aliis regionibus, ad quam ſemper rediit, ſi forte fuit bellis interrupta. Quid autem ſimile apud Hæreticos? nec debet eſſe quiddam ſimile, cùm non ex nutu Dei, ſua adm niſtrent. Quis unquam honeſtorum Hæreticorum vover ad genethliacam orationem, ut ſuus filius, fiat Prædicans aut Miniſter verbi? in Catholica autem Eccleſia, etiam Regius ſanguis Religionibus ſe mancipiat, & quidem repetito, & tanto numero, & illibata virtute. Quæ & quanta eſt magnificencia Eccleſiæ ex tanta regum & principum tamque ſincera, tot, ac tam variis actibus, præſtita reverentia? quam quis alius niſi ipſe Deus acuit. Quod attinet ad magnificenciam & ſplendorem internum; ille virtutibus & eruditione ſtat; quid doctis & eruditius Eccleſia Romana? adeantur catalogi librorum & auctorum. Idque genus hominum quod ipſi vel maximè contemptibile putant, nempe ſcholæſtici Theologi, ita omnia fundamenta illorum enervant, ut ita ſcipotius illis velint, quàm illis ſe committere; & ſi hæc ſtudia levis momenti ſunt, quæ hæc levia, perdiſcere non poſſunt. De qua ipſa Eccleſia propono argumentum Angli cujuſdam Romæ converſi. Vel benè gubernatur Eccleſia Romana vel non benè? ſi benè, opus Dei eſt, tot jam centenariis annorum ſtabilitum, & ultra tempora Rerum publicarum productum, ſi autem malè gubet-

R. P.
THE MŁOD
zia nowski
Tbm. de. Z.
D. VI

gubernatur: hoc ipsum ostendit Deum stare ab hac Ecclesia, quæ ita malè gubernata, stat contrariò hæreses.

VI. Adhunc usque diem ex Ethnicis merè, redduntur operà Ecclesiæ, fideles, cum quibus est necesse, & miraculis, & vitæ sanctitate, & Martyriis agere; & si id fiat sine miraculis; hoc ipsum inquit Augustinus magnum foret miraculum, si restam difficiles factu & captu, sine illis persuadeantur. Jam autem Hæretici nullam Provinciã ostendere possunt, à se, quando cunque tandem conversam. Ex quo arguimus, non cooperari Dominum illorum verbis, tanquam verbo Dei, sequentibus signis. Conversos tamen à nobis infascinant postea suis principis, ut fecerunt in Java: quia magis Ethnicismo similibus, & ad vitam moresque laxiores ducuntibus.

VII. Accipiamus totam collectionem eorum, qui v. g. in Lutheranismò censentur supra alios virtutibus profecisse: accipiamus eos qui ex Catholica Ecclesia censentur esse sancti; comparentur utriusque partis Virtutes, Castitas, Mortificatio, Jejunia, Amor inimicorum, Fuga honoris ex hac ipsa vita, subiectio ad Majores; vincet Ecclesia. Et cui usui hæc Deus tanto numero, tanta successione inspiraret, cum probatione omni possibili, solidæ virtutis, si tota collectio illorum hominum, est tam constanter devians.

VIII. Perpendantur in singulos ferme contrarios articulos facta miracula, quid simile illi habent? quid de ipsis energumenis sanandis? qui si veri non sunt, & tamen probent illos nostri veros esse, sanent illos; si veri, ostendant suam in dæmonia potestatem, quæ characteristica est Apostolatûs quibus dæmonia subijciuntur.

IX. Quam multus illorum populus, qui versatur inter nostros Catholicos, petit à Deo, ut illum illuminet, an sit sua bonæ fides; & si id non petit, est saltem expeditus, quod si pro opposito illuminaretur, transfret ad nos: cum tamen Catholici hoc est possessores bonæ fidei, nusquam de hoc cogitemus; de quo quod non cogitent Hæretici, extimè id dicere possunt, non intimè, si sint formales hæretici. Il autem qui ex nostris ad illos pervertuntur, nusquam id faciunt ex illuminatione aliqua speciali interna, sed respectu, passione, carnalitate abducti: judicent illi ipsi hoc in conspectu Dei reflectantque se, ad suam mentem.

Punctum Difficultatis 2.

An verum miraculum fieri possit in confirmationem falsi.

Circa hæc motiva credibilitatis restat Scholasticis discutiendum: An verum miraculum præstari possit ad confirmandum aliquod

falsum: de quo tractant ordinariè Auctores, & post illos Lugo disp. 2. ad Sect. 1. à num. 14. Rip. hic disp. 4. Sect. 5. qui docet; in ordine præsentis providenti supernaturalis, id non posse fieri: quia defacto sunt decreta non nisi ad confirmationem doctrinæ veræ, utque reddatur nostra fides credibilis. Sed pro alio rerum ordine, id posse fieri.

DICENDUM est. *Ex accidenti fieri posse, ut verum miraculum, fiat in confirmationem falsi, per se tamen fieri non potest.*

PROBATUR Prima pars conclusionis. Quia id non repugnat, & videntur hoc suadere argumenta, ponenda in objectionibus. *Secunda pars Conclusionis*

PROBATUR Primò. Quia quamvis ponamus Deum ex accidenti facere posse miraculum in confirmationem falsi, non sequitur, posse eum facere per se idem; quia malum potest etiam Deus per accidens facere, non potest per se.

PROBATUR Secundò. Quia si per Deum concurreret per verum miraculum ad confirmationem falsi, per se esset auctor illius falsi, specialiter illud promovendo, firmando, per se autem non potest esse auctor falsi: quia alias mentiretur, assumendo signa testificantia mentem suam, qualia sunt miracula, ad significandum id, quod non habet in mente. Hæc ratio est secundum mentem Lug. qui dicit miracula esse voces Dei: licet id indigeat examine, potestque illis tribui ratio, applicantium tantum dictionem Dei.

PROBATUR Tertio. Quia Deus non potest esse causa intendendo ut sequatur aliquid dissonum naturæ intellectuali, quæ tali, ut dictum supra: quod tamen in præsentis contingeret; quia sequeretur assensus falsus, idque intendente id Deo, quia agente, id per se, in confirmationem falsi.

NOTO Primò. Quod tunc fieret per se miraculum in confirmationem falsi, quando non posset in alium finem proximè referri; fieret autem per accidens in confirmationem falsi, quando in alium finem proximè referri posset, cui postea subnectitur confirmatio falsi.

NOTO Secundò. Valdè difficile esse, ex ipsis exterioribus, & eventu, taxare veritatem miraculi. Ratio, quia multa possunt à Dæmone patrari miracula, quæ extrinsecis non possunt distingui, qualiaque patrabuntur tempore Antichristi. Addit Lugo fortassis etiam mortuos secundum apparentiam suscitavit; facile enim Dæmon potest hominis mortui cadaver accipere, illudque movere, vel sibi fabricare; cum defacto etiam id boni Angeli præstiterint; ut Angelus Tobix loquens, ambulans, comedens.

NOTO Tertio. Quamvis de miraculis non possit haberi evidentia Metaphysica, potest tamen haberi physica, talis scilicet qualis habetur

(n)

à Petro